

Utvärdering av forskarutbildningen vid Institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet, 2019–2021

Åtgärdsplan

NS = Nordiska språk

SDB = Språkvetenskaplig databehandling

SVA = Svenska som andraspråk

Externpanelens sammanfattande bedömning och rekommendationer

Bedömning

”Givet bedömningskriterierna ovan är vår bedömning att **forskarutbildningen i nordiska språk, språkvetenskaplig databehandling och svenska som andraspråk håller hög kvalitet**. Institutionen har en **engagerad ledning av forskarutbildningen och dedikerade handledare**. **Doktoranderna har adekvata resurser** och får hjälp och stöd vid behov. De har tillgång till en aktiv forskningsmiljö, dock med varierande möjligheter till ämnesdjup och ämnesbredd inom olika inriktningar av utbildningarna. Vid institutionen finns en **stark seminariekultur** där doktoranderna kan inspireras och få respons på sina arbeten. De har också **goda förutsättningar för samverkan** med forskare nationellt och internationellt, samt till viss del även med det omgivande samhället. **Forskarutbildningen är välorganiserad** med tydliga beslutsvägar och effektiva processer till exempel kring antagning till forskarutbildningen och vid problemhantering under utbildningens gång. **De flesta doktoranderna blir klara i tid och får jobb** inom sina ämnesområden. Bedömargruppens intryck är att **doktorander, handledare och ledning företrädesvis är nöjda** med institutionens forskarutbildningar.” (vår fetstil)

Rekommendationer

”Som inom alla verksamheter finns dock utvecklingspotential. Bedömargruppen rekommenderar att institutionen **ser över kursdelen inom de tre utbildningarna, så att alla ämnen kan erbjuda doktoranderna både valfrihet och viss styrning**. Seminariekulturen vid institutionen skulle **kunna stärkas ytterligare**, genom att man ser över antalet olika seminarier och genom att förtydliga rutinerna kring och kraven på mittseminariet. Institutionen bör även **stärka lärarresurserna i SDB och SVA** för att göra dessa utbildningar mindre sårbara. Slutligen bör institutionen **utveckla långsiktiga strategier för att säkerställa ett jämnt flöde av doktorander till forskarutbildningen i samtliga ämnen**.” (vår fetstil)

Institutionens kommentar

Vi är mycket glada för panelens bedömning att vår forskarutbildning håller god kvalitet och att de har identifierat många styrkeområden. Dessa styrkeområden kommer vi förstås att försöka upprätthålla. Vi är också glada för de rekommendationer som panelen lyfter, som är tydligt och konstruktivt formulerade. Nedan har vi sammanställt alla rekommendationerna och angett våra planerade åtgärder prioriterade som det som *ska genomföras* respektive det som är *önskvärt* och som genomförs i den mån det är möjligt.

Åtgärdsplan

Kommentar: Vissa rekommendationer återkommer under flera kriterier i utvärderingen. Vi har då valt att ta upp dem på ett samlat sätt under endast ett kriterium.

Panelens rekommendation	Planerad åtgärd	Prioritering	När	Ansvarig
Kriterium 1: Måluppfyllelse				
a) Se över kursdelen inom de tre utbildningarna, så att alla ämnen kan erbjuda doktoranderna både valfrihet och viss styrning.	En koordinerad översyn av ASP:arna i alla tre ämnen genomförs. Detta görs även utifrån RED19 och den utvärdering av institutionens utbildning inom svenska som andraspråk som nyligen har genomförts.	Ska genomföras	2021–2022	VP Fou Ämnesansvariga i FUK Handledarkollegium
– Doktoranderna i NS skulle gynnas av större valfrihet.	Ett reviderat kursutbud arbetas fram där andelen valfria kurser ökas.			Ämnesansvarig för NS i FUK
– Även forskarutbildningen i SVA innehåller förhållandevis många obligatoriska kurser, men ger ändå större valfrihet än i NS.	Kursutbudet ses över i samband med översynen av ASP:n.			Ämnesansvarig för SVA i FUK
– Det vore fördelaktigt för doktoranderna i SDB att få mer vägledning och styrning avseende utbildningens kursdel. I forskarutbildningen i SDB ges doktoranderna goda möjligheter att nå vetenskapligt djup inom det egna avhandlingsområdet. Ett mer strukturerat kursutbud i	En första undersökning av förutsättningarna för detta görs. Möjligheter till samarbete med FloV och D&IT inventeras. De fakultetsgemensamma kurserna övervägs.			Ämnesansvarig för SDB i FUK

SDB skulle garantera doktoranderna större möjligheter att nå vetenskaplig bredd. En möjlig väg framåt i SDB vore att i ASP:n specificera några kurser som täcker såväl generiska färdigheter som ämnesbredd. Exempel på sådana kurser är de fyra av fakulteten inrättade kurser som beskrivits ovan.				
– I SVA är målen i några av kurserna snarlika varandra (särskilt 3203 och 3207). Det skulle med fördel kunna förtydligas hur kurserna övar <i>olika</i> kunskaper, färdigheter och förmågor.	Detta ses över inför att kurserna ges nästa gång.		Fortlöpande	Ämnesansvarig för SVA i FUK Lärare
Kriterium 2: Studenters lärande i centrum				
a) Se över och utvärdera seminarieverksamheten, så att den fungerar ändamålsenligt för doktoranderna.		Ska genomföras		
– Doktoranderna efterfrågar fler textbaserade seminarier.	Vi inför textseminarier inom ramen för vår institutionsgemensamma seminarieriserie, där både doktorander och mer seniora forskare kan lägga fram ofärdiga texter.		2021 Fortlöpande	VP Fou VP Fo

	Alla profilområden uppmuntrar doktorander att lägga fram texter och arbetar med att skapa miljöer för konstruktiva diskussioner.			Sammanställande inom respektive profilområde Alla deltagare inom profilområdena
– Inte alla seminarierna är lika välbesökta. Grammatikprofilen pekas ut som mindre välfungerande, med ojämn uppslutning och engagemang.	Grammatikprofilens seminarieverksamhet ses över. Bland annat införs regelbundna profilgruppsmöten en gång per månad och tiden för seminariet ses över. Ansvaret för profilen och för seminariet delas upp på två personer.		2021	Sammanställande för grammatikprofilen och språkstrukturseminariet
b) Se över kursernas examinationsformer och eftersträva större variation.				
– Enligt doktoranderna är examinationsformerna ofta ensidiga och skulle kunna varieras mer inom utbildningen.	Vi inför en rutin där undervisande lärare stämmer av med varandra under varje läsår, på initiativ av VP Fou. Mer styrning av slutuppgifter, med avseende på exempelvis material och metod, kan behövas. Något att också ha i åtanke här är vad som kan behövas inför arbetslivet.	Önskvärt	2021–2022	VP Fou Lärare
– Doktoranderna efterfrågar också tydligare instruktioner vid examination och fastare regler för vad som gäller vid omtentamen.	Lärare ser till att tydlig information om examination och omtentamen förmedlas skriftligt och muntligt i samband med kurser.	Ska genomföras	Fortlöpande	Lärare
c) Tidig och tydlig information om årligt kursutbud skulle underlätta för studenterna att planera sina studier.	Efter genomförda revideringar av ASP:ar kommuniceras periodisering av kurser på institutionens webbsidor med åtminstone ett par års framförhållning.	Ska genomföras	Fortlöpande fr.o.m. 2022	VP Fou Kommunikatör

	En studierektor för språkteknologi inrättas.			
b) Det kan behövas ett mer systematiskt arbete för att höja handledarnas pedagogiska kompetens.	Uppmuntra handledare att gå kursen <i>Handledning för erfarna handledare i forskarutbildning (HPE202/PIL202)</i> .	Önskvärt	Fortlöpande	VP Fou Handledarkollegium
– Initiativet att stärka introduktionen för nya handledare uppmuntras.	Alla handledare, både nya och erfarna, förväntas gå den gemensamma kortkurs för handledare som fakulteten planerar att införa.	Ska genomföras	Fortlöpande	Handledare
Kriterium 5: Relevans för studenter och samhället				
a) Det kan behöva bli tydligare hur forskarutbildningarna förbereder för eventuellt arbete utanför universitetet.				
– Institutionen skulle med fördel själva kunna arbeta mer aktivt och systematiskt med alumnerfarenheter, för att därigenom utröna i vad mån tidigare doktorander upplever att de färdigheter, kunskaper och förmågor som övas inom forskarutbildningarna har relevans för deras fortsatta arbete och samhällsliv.	Ett inledande arbete görs för att identifiera hur vi skulle kunna arbeta med alumnerfarenheter. Exempel kan vara att alumner bjuds in att prata på det högre seminariet eller att en sammanställning görs av typiska arbetsplatser för alumner.	Önskvärt	2022–2024	FUK
– Arbetet på fakulteten och institutionen med karriärplanering och övning	Doktorander uppmuntras att gå den fakultetsgemensamma kursen <i>Akademisk kommunikation</i> .	Önskvärt	Fortlöpande	VP Fou

av mer generiska färdigheter som exempelvis publiceringsstrategier, forskningsansökningar och peer-review, skulle med fördel kunna synliggöras och systematiseras bättre.	Lärare ser över möjligheter att införa sådana här moment i sina kurser.	Önskvärt	Fortlöpande	Lärare
	Ett återkommande seminarietillfälle med fokus på publicering och ansökningar genomförs.	Önskvärt	Fortlöpande	VP Fou VP Fo
	Erfarenhetsutbyte gällande beviljade ansökningar genomförs.	Önskvärt	Fortlöpande	VP Fo VP Fou
	Möjligheter till ett fakultetsövergripande erfarenhetsutbyte om handledares arbete med karriärplanering undersöks.	Önskvärt	2022	VP Fou
b) Vid ökad internationell rekrytering inom SVA är det viktigt att institutionen utvecklar strategier för att se till att de internationellt rekryterade doktoranderna får lika goda möjligheter till meritering genom institutionstjänstgöring som övriga doktorander.	Möjligheter till undervisning (t.ex. på avancerad nivå) och arbete i pågående forskningsprojekt i FlerSVA-miljön undersöks. Erfarenhetsutbyte mellan SVA och SDB görs.	Önskvärt	Fortlöpande	Ämnesansvarig för SVA i FUK Studierektorer Handledare
Kriterium 6: Studentinflytande				
a) Se över rutinerna för kursvärderingar, så att dessa genomförs på ett likvärdigt sätt på <i>alla</i> kurser inom forskarutbildningen. En möjlighet vore till exempel att genomföra skriftlig utvärdering av	Standardtext i Fubas om utvärdering av kurser revideras så att alla kurser ska utvärderas skriftligt. Anonym skriftlig utvärdering genomförs i Canvas för alla kurser.	Ska genomföras Ska genomföras	2021 Fortlöpande	VP Fou Student-/FU-administration

flera kurser samtidigt eller att ta upp kursvärderingarna i samband med det årliga utvecklingssamtalet med viceprefekten. Doktoranderna föredrar skriftlig framför muntlig utvärdering. I SDB saknas underlag till kursvärderingar helt.	SDB ser över möjligheter till kursutvärderingar i samband med att ASP:n revideras och möjligheter till förstärkning av lärarkompetensen arbetas med.	Ska genomföras	2021–2023	Lärare Ämnesansvarig för SDB i FUK VP Fou
Kriterium 7: Studiemiljö				
a) Institutionen rekommenderas att fortsätta arbetet med att försöka öka andelen externfinansierade doktorander i forskningsprojekt, men uppmuntras även att fundera över andra strategier för att säkra antalet doktorandanställningar.	Forskare uppmanas att söka medel för doktorander i projekt. Insatser görs i samarbete med andra institutioner på fakulteten genom FUB, med exempelvis utbyte av information gällande forskningsansökningar, forskarskolor, samverkansdoktorander, m.m. Vi undersöker möjligheter till proaktiva kontakter med högskolor och omgivande samhälle.	Ska genomföras Önskvärt Önskvärt	Fortlöpande Fortlöpande Fortlöpande	VP Fo VP Fou VP Fou Ämnesansvariga i FUK
Kriterium 8: Uppföljning och utveckling				
a) Institutionen behöver formulera tydliga principer för hur man kvalitetssäkrar beslutet inför uppflyttning på doktorandstegen (halva forskarutbildningen avklarad) och inför beslut om avhandlingen bör läggas fram för disputation. Framför allt bör riktlinjerna för	Principer och rutiner för detta utarbetas.	Ska genomföras	2022–2023	VP Fou FUK Handledarkollegium

mittseminariets status och krav förtydligas. Se över rutinerna kring mittseminariet och planera för hur seminariet kan utgöra en tydligare kvalitetssäkring av progressionen.				
b) Användningen av ISP:erna som ett aktivt verktyg för planering, utveckling och uppföljning skulle kunna förbättras. Institutionens och fakultetens arbete med att införa en tydligare introduktion för nya handledare skulle eventuellt kunna bidra till en mer aktiv användning. Även erfarna handledare kan dock behöva vidare utbildning och uppdatering i fråga om ISP:arna.	Den gemensamma kortkurs för handledare som fakulteten planerar att införa kommer att ha aktivt arbete med ISP:n som ett viktigt fokus. Alla handledare förväntas gå denna kurs och ta med sig erfarenheterna till den egna handledarpraktiken. Eventuella behov av förändringar i institutionens uppföljning av ISP:ar undersöks.	Ska genomföras Önskvärt	Fortlöpande 2022–2023	Handledare VP Fou Handledarkollegium
Övrigt				
a) Fakulteten tillsammans med institutionsledningen bör prioritera forskarutbildningen och säkerställa att regelbunden antagning till alla tre ämnen kan fortsätta.	Forskarutbildningens volym och kvalitet ses som en prioriterad fråga och regelbunden antagning till institutionens samtliga forskarutbildningsämnen ses som ett prioriterat mål.	Önskvärt	Fortlöpande	Prefekt Ledningsgrupp Fakulteten